

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

13. An Inquisitor possit procedere contra alium Inquisitorem de hæresi suspectum? Et difficultas est, an Episcopus possit inquirere contra Inquisitorem de hæresi suspectum? Ex p. 4. tr. 8. res. 25.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

tive responderet, quia Inquisitores sunt Papæ delegati, & inferiores, sed inferior suum Superiorem judicare non potest: ergo, &c. Igitur in tali casu ait Zanardus, hæc cognitio spectat ad Generale Concilium quod potest illum citare, examinare, & si in hæresi obdurus remaneat, eum à suo gradu ejicere potest, nam in hoc casu ipso facto immediate à Christo deponitur, ut docent Caietanus de auctoritat. Papa cap. 18. & 19. Cordaba lib. 4. quest. 11. Sotus in 4. dist. 22. quest. 2. art. 2. Canus de locis lib. 4. cap. ult. ad argument. 12. & alij.

2. Verum ego puto Papam etiam ut personam privatam non posse esse hæreticum contumacem, licet possit errare ex ignorantia, & ita tenet Suarez de fide dist. 10. sect. 6. num. 11. Simanca in cathol. instit. tit. 12. num. 14. Bonacina in Bulla Cæne dist. 1. quest. 2. punct. 1. num. 12. Bellarminus lib. 4. de Summo Pontifice cap. 8. & 11. & ante illos Pighius lib. 4. hierarchia Ecclesiast. cap. 8. licet contrarium sentiat Sotus ubi supra, Calstrus de justa hæresi. punct. lib. 1. cap. 6. & lib. 2. cap. 22. Canus de locis lib. 6. cap. 12. Turrecremata lib. 2. cap. 10. & Turrianus tom. 1. in 2. 2. dist. 16. dub. 1.

RESOL. X.

An Inquisitores possint procedere contra Nuntios, & Officiales Sedis Apostolicæ? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 24.

§. 1. Respondeo negativè ex Extravag. cum Mattheus, de hæresi, & ita observant Zanardus in direct. Theol. par. 2. cap. 6. quest. 21. Homobonus de statibus par. 1. cap. 8. Suarez de fide dist. 20. sect. 4. num. 16. Molina tract. 5. de just. dist. 28. n. 20. Sancius in select. dist. 1. num. 33. Decianus tom. 1. lib. 5. cap. 23. num. 10. Rodericus Acugna de Confess. sol. quest. 1. 2. n. 8. Pegna in direct. Inquisit. par. 3. comment. 36. Simanca in cathol. instit. tit. 34. num. 36. & alij. Sed qui sunt Officiales Sedis Apostolicæ, vide Cenedum part. 3. collect. 14. n. 1. & 2. Molinam ubi supra, afferentes esse illos, qui nomine Sedis Apostolicæ ad negotium Sedi Apostolicæ pertingens tractandum mittuntur, non autem illi, qui ad causas particulares inter alios judicandas, ac dirimendas quotidie à Sede Apostolica mittuntur.

RESOL. XI.

An Inquisitores possint procedere contra Episcopos? Et quid, si Episcopus est titularis, vel electus, & confirmatus, licet nondum consecratus? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 21.

Sup. hoc sup. §. 1. Respondeo negativè, ex cap. Inquisitores, de hæresi. in 6. nisi Episcopus esset suspectus de fide, & vel aliquis in manifestum fidei, & fidelium detrimentum moliretur, quia tunc potest capi, & custodiri donec Summ. Pontifex certior redderetur. Et ita tenet Michaël Zanardus in direct. Theol. par. 2. c. 6. quest. 22. cui adde Molinam de just. tract. 5. dist. 28. n. 19. Barbosa de potest. Episc. p. 3. alleg. 112. n. 14. Acugnam ubi infra, & alios.

2. Notandum est etiam quod responsio negativa de non procedendo Inquisitores contra Episcopum procedit, etiam si Episcopus sit titularis. Ita Acugna de Confess. sol. q. 12. n. 7. & n. 11. docet pariter hoc procedere in Episcopis electis, & confirmatis, licet nondum consecratis. Vide etiam Molinam ubi supra, & Sanchez lib. 8. dist. 2. n. 11.

3. Verum licet supradicta sint vera, tamen ego pu-

to contra glossam in d. cap. Inquisitores, ver. Apostolica, & ibi Monach. & Archidiacon. posse Inquisitores de hæresi Episcopi cognoscere ad dicta testium adversus eum recipiendo, ut sic negotium instructum ad Pontificem mittant, cum cautelis de quibus Pegna infra, & ita tenet Suarez de fide dist. 20. sect. 4. n. 25. Simanca in cathol. instit. tit. 25. n. 8. Pegna in direct. Inquisit. par. 3. comment. 76. Zecchius in summ. tom. 1. tit. de hæresi. c. 11. n. 13. & alij.

RESOL. XII.

An Inquisitores debeant procedere cum Generalibus Religionum, in causa hæresi sicut procedunt cum Episcopis?

Et an hodie interdictum sit Prælati Regularibus cognoscere de causis hæreticalibus suorum subditorum, eoque punire? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 23.

§. 1. Delictum hæresi Episcoporum esse reservatum Summo Pontifici, & contra illos in tali casu non auctoritate posse procedere Inquisitores, quæritur modo in idem dicendum sit de Generalibus Religionum.

2. Affirmativè respondet Hieronymus Rodriguez in compen. qq. Regul. res. 73. num. 1. Emanuel Rodig. in qq. Regul. tom. 2. q. 81. art. 1. Pegna in direct. Inquisit. p. 3. comment. 74. & Navarrus cap. 1. de foro compet. n. 4. Verum contra prædictam sententiam & meritum insurgit Freitas in addit. ad tract. Roderici Acugna de Confess. sol. q. 12. n. 20. & ratio est, quia exceptio cap. Inquisitores, ubi sup. excipit Episcopos tantum, ergo ad Generales Religionum extendi non debet, ex regula in l. siquidem, §. fin. ff. de pen. legat. & resolutio in specie Albericus in cap. 1. q. 7. de hæresi. in 6.

3. Verum his non obstantibus contra Generales Religionum non debent Inquisitores procedere, sed certior faciant summum Senatorem Inquisitionis, ut bene observat Zanardus in direct. Theol. par. 2. cap. 6. q. 23. Peirinus in privit. Minut. tom. 2. constit. 9. Pauli P. §. 1. n. 2. & alij. non sequitur tamen ex hoc quod Generales cum privilegio Episcoporum in hoc commune aliquid habeant, quicquid involvat uterque Rodriguez & Pegna ubi supra.

4. Notandum est hic obiter quod licet Pius V. venerit in consil. Pastoris æterni, ut Inquisitores possint inquirere in omnes Religiosos hæreticos, vel de hæresi suspectos, dummodo à suis Superioribus præventi non fuerint, hodie tamen extat constitutio Pauli V. qua interdictum Prælati Regularibus cognoscere de causis hæreticalibus suorum subditorum, eoque punire. Et notat Sanctarellus de hæresi c. 40. dub. 3. n. 1. Zanardus in direct. Theol. p. 2. cap. 6. q. 23.

RESOL. XIII.

An Inquisitor possit procedere contra alium Inquisitorem de hæresi suspectum?

Et difficultas est, an Episcopus possit inquirere contra Inquisitorem de hæresi suspectum? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 25.

§. 1. Respondeo negativè, quia par in patrem jurisdictionem non habet, & ita notat Zecchius in summ. tom. 1. tit. de hæresi. cap. 1. n. 13. Suarez de fide dist. 20. sect. 4. n. 22. Pegna & Eymericus ubi supra, & alij communiter. Sed difficultas est, an Episcopus possit inquirere contra Inquisitorem de hæresi suspectum.

2. Affirmativam sententiam tenet Zanchinus de hæresi. cap. 8. n. 9. Gundilavus de hæresi. quest. 7. n. 17. Decia

Et Potestate Inquisitorum. Ref. XIV. &c. 423.

Decianus in direct. crim. lib. 1. cap. 2. n. 6. & inclinatur Calderinus tract. de heret. cap. 8. n. 9. Verum mihi negativa sententia placet, quam tenet Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 18. q. 14. Eymericus in direct. Inquisit. part. 3. q. 30. & ibi Peña comm. 79. Mandosius in addit. ad reperi. Inquisit. ver. Episcopus lit. B. & ver. Inquisitor. lit. D. cum aliis, potest tamen Episcopus secretò recipere testes contra Inquisitorem de heresi suspectum, & informationes mittere ad Romanum Pontificem. Attamen in duobus casibus potest, his non obstantibus, Episcopus procedere contra Inquisitorem. Primò quando crimen est notorium, sed in his cautè procedant Episcopi, ne potius ratione scandali damnum inferant, quam utilitatem. Secundò quando dimisit Officium Inquisitoris, & ita docet Rojas singul. 109. & Geminianus in cap. Inquisitores, de heret. in 6. & ibi Franchus num. 1.

RESOL. XIV.

An Inquisitores possint punire illos, qui factis, aut verbis, ipsi injuriam fecerint? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 91.

§. 1. **R**espondeo affirmativè cum Bobadilla in polit. ro. 1. lib. 2. cap. 17. n. 114. ubi sic ait: Podrán los Inquisidores proceder contra los que los injurian, porque no solamente son ellos los ofendidos, sino tambien el officio de la Inquisición y la Yglesia, y la fe. Sic ille, qui in glossa lit. D. citat Zanchinum & Decianum, quibus ego addo Simancam in cathol. institut. tit. 24. n. 28. ubi ita asserit: Poterunt quoque Inquisitores punire illos, qui factis, aut verbis ausi fuerint ipsosmet Inquisitores injuriam facere, ac tanto quidem id magis, quanto sanctius & venerabilius esse debet eorum officium, quam aliorum omnium judicium. Hæc Simanca.

RESOL. XV.

An Inquisitores possint procedere contra Magistratus, eorum mandatis non obediētes? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 65.

§. 1. **R**espondeo affirmativè, quia Magistratus qui non obtemperat Inquisitorum mandatis, & præstare auxilium recusat, est suspectus de heresi, ideo potest apprehendi, & jurisdictione sua privati, per ea quæ adducit Rebuffus tom. 2. ad leg. Gallie, tit. de litteris Inquisitoris, in principio n. 20. Menochius de presumpt. lib. 1. presumpt. 6. n. 31. & alij. Vnde tenetur literas & mandata DD. Inquisitorum sine mora exequi, & illorum officio nullatenus impedire, ut docent Mendez de Castro in praxi Lusit. lib. 2. cap. 1. n. 19. Bobad. in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 17. n. 81. Azeved. in recapit. lib. 4. tit. 1. leg. 15. n. 7. Simanca in cathol. institut. tit. 23. n. 9. & Lucerna Inquisit. ver. impediētes, n. 1. vide cap. ne aliqui s. compescit, de heret. in 6.

RESOL. XVI.

An Inquisitores possint cogere Dominos, & Magistratus, qui fecerunt aliqua Statuta, & Decreta impediētia eorum jurisdictionem, ut illa revocent?
Et an Inquisitores possint invocare auxilium brachij secularis pro capiendis hereticis, & eorum credentibus, tutoribus, &c. ac omnibus aliis de heresi damnatis, aut suspectis; & ideo si Magistratus negligentes, aut contumaces fuerint in hoc auxilio præstando, possint Inquisitores eos excommunicare, honore privare, ac aliis poenis pro qualitate delicti coercere?
Et an incarceratus pro quibuscumque delictis etiam atrocissimis apud judicem seculari statim remittendus sit ad Tribunal S. Officij, quandocumque petatur, ob negotium fidei à Dominis Inquisitoribus? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 104.

§. 1. **R**espondeo affirmativè, ex cap. statum de heret. in 6. & ex Bullis Alexand. IV. Ignoc. IV. & Urbani IV. & ideo omnia hujusmodi statuta, seu leges directæ, vel indirectæ, officium Inquisitionis impediētia, sunt ipso jure nulla, neque subditi dictis legibus tenentur obedire, ut contra Ecclesiæ Catholicæ leges promulgatis. Vnde Inquisitores in tali casu possunt sub poena excommunicationis & aliis poenis contra fautores hereticorum decretis adversus tales statuentes procedere, & ita docet Zanardus in direct. Theol. par. 1. præc. c. 6. q. 28. Barbosa in collect. tom. 3. lib. 5. tit. 2. cap. 10. Zanchinus de heret. c. 31. n. 6. Eymericus in direct. p. 3. q. 34. & ibi Peña comm. 83. Vmbertus Locatus in praxi Inquisit. Domini temporales, n. 5. & in ver. ordinario, n. 1. & alij. Item Inquisitores possunt invocare auxilium brachij secularis pro capiendis hereticis, & eorum credentibus, tutoribus, &c. ac omnibus aliis de heresi damnatis, vel suspectis. Ideo si Magistratus negligentes, aut contumaces fuerint in hoc auxilio præstando, poterunt Inquisitores eos excommunicare, honore privare, ac aliis poenis pro qualitate delicti coercere, ex cap. ut officium, s. denique, de heret. in 6. & cap. ad abolendam, s. penult. & cap. excommunicamus, s. moneantur, de heret.

2. Notandum est etiam hic obiter incarceratum pro quibuscumque delictis etiam atrocissimis apud judicem seculari statim remittendum esse ad Tribunal S. Officij, quandocumque petatur ob negotium fidei à DD. Inquisitoribus, stante Constit. Pij V. cujus meminere Simanca in fine tract. de cathol. institut. & Peña in addit. ad tr. de strigis. Vide etiam Ioseph. Sesse de inhibiti. c. 30. n. 52. & seq. Verum si aliquis damnatus ad mortem dicit aliquid hereticum, ut eo prætextu mors differatur, si talis antea de heresi non erat suspectus, remittendus non est ad Inquisitores, quia tali dolus, vel fraus patrocinari non debet. Ita Rojas singul. 107. n. 5. & alij.

RESOL. XVII.

An Inquisitores procedere possint contra judices laicos, si remissus agant cum hereticis sibi relictis, & panam mortis per ignem non imponant?

Et advertitur in tali casu tam Inquisitores, quam quoscumque alios Ministros, & Consultores ab omni irregularitate immunes esse ex motu proprio Pauli IV. & Pij V. Ex p. 1. tit. 2. Ref. 135. aliis 134.

§. 1. **C**hristophorus Anguianus ex neotericis Iuristis consultis Hispanis, vir doctus, & Lector pri-marius Iuris Pontificij in Academia Complutensi, tract. de legib. lib. 3. contr. 31. a n. 37 usque ad 44. negativam sententiam sustinet, & mordicus docet, in tali casu Dominos Inquisitores non posse contra judices laicos procedere.

2. Sed etiam contrariam sententiam omnino amplectendam esse existimo: quia judices laici in isto casu sunt meri executores, & tenentur, juxta leges, statim hereticum ad mortem dānare, ut tradunt communiter DD. quos citat Cenedus ad decret. collect. 55. n. 2. quibus ego addo Suarez de Paz in præf. tom. 2. præf. 2. n. 30. Io. de Hevia in Curia Philip. part. 3. §. 3. num. 19. Mendez

N 2